

JU NESBE
MAGBET

Ponovo ispričan
Šekspirov
Magbet

S norveškog prevela
Jelena Loma

■ Laguna ■

Naslov originala

Jo Nesbø

MACBETH

Copyright © Jo Nesbo, 2018

First published as Macbeth by Jo Nesbo

Translation copyright © 2018 za srpsko izdanje, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

HOGARTH
SHAKESPEARE

„Šekspir nije bio čovek svog doba,
već čovek za sva vremena.“

BEN DŽONSON

Više od četiristo godina Šekspirova dela se izvo-
de, čitaju i vole širom sveta. Reinterpretirana su za
svaku novu generaciju, bilo kao tinejdžerski filmo-
vi, mjuzikli, naučnofantastični filmovi, japanske rat-
ničke priče ili književne obrade.

U projektu *Hogart Šekspir* priznati i rado čita-
ni književnici današnjice obrađuju Šekspirova dela.
Ovaj serijal prevodi se u više od dvadeset zemalja.

PRVI DEO

Prvo poglavlje

Kap kiše padala je s neba, kroz tamu, ka treperavim svetlima Lučkog grada. Naleti ledenog severozapadnog vetra nosili su je ka isušenom rečnom koritu koje je delilo grad uzduž, i ka napuštenoj pruzi koja ga je sekla popreko. Tako nastale gradske četvrti bile su numerisane u smeru kazaljke na satu, a osim broja drugog imena nisu imale, bar ne nekog kojeg bi se stanovnici tog grada sećali. Da neko sretne iste te žitelje negde u belom svetu i upita ih odakle su, desilo bi se i da se ne sete ni imena svog rodnog grada.

Providna kap kiše posivela je provlačeći se kroz čađ i otrove koji su pokrivali grad poput nepomičnog poklopca iako su se proteklih godina fabrike, jedna po jedna, zatvarale; iako nezaposleni više nisu imali novca da lože peći; iako je duvao ćudljiv ali silovit vetar i neprekidno padala kiša za koju su pojedini tvrdili da je nije bilo do pre četvrt veka kada se poslednji svetski rat okončao bacanjem dveju atomskih bombi. A pre četvrt veka je i na mesto šefa policije u tom gradu došao Kenet. Dvadeset pet godina je šef policije Kenet iz svoje kancelarije na najvišem

---

spratu policijske stanice držao grad u svom čeličnom stisku, bez obzira na to ko je sedeo na mestu gradonačelnika i bez obzira na sve reči i na sve pokušaje gospode iz prestonice – zvane, naprosto, Kapitol – da spreče sunovrat drugog po veličini grada u zemlji i nekad najvažnijeg industrijskog centra u močvaru korupcije, bankrota i haosa. Pre šest meseci šef policije Kenet pao je sa stolice u svom letnjikovcu, a tri nedelje kasnije i umro. Posle sahrane dostojne jednog pravog diktatora, gradska uprava i gradonačelnik Turtel postavili su na mesto šefa policije Dankana, momka širokog čela i sina jednog biskupa, koji je tu došao s mesta rukovodioca prestoničke Jedinice za organizovani kriminal.

Takav izbor iznenadio je mnoge, pošto Dankan nije pripadao staroj školi pragmatičnih policajaca, već mladoj generaciji školovanih rukovodilaca, naklonjenih reformama, transparentnosti, modernizaciji i borbi protiv korupcije – za razliku od većine izabranih i koristoljubivih gradskih čelnika.

Meštanima je nadu u to da su dobili čestitog šefa policije, vizionara od integriteta koji će izbaviti njihov grad iz močvare, dodatno raspirilo to što je Dankan jednim potezom smenio sve nekadašnje funkcionere u policiji i zamenio ih ljudima koje je lično odabrao, mladim ljudima neokaljanog ugleda koji su istinski *želeti* da njihov grad postane bolje mesto za život.

Vetar je poneo kap kiše ka zapadnom delu Četvrtog distrikta i najvišoj tački grada, radijskom tornju iznad studija u kojem je usamljeni i uvek moralno ogorčeni glas grada po imenu Volt Kajt kotrljajući grleno *r* razmatrao nadu u to da je grad zaista dobio svog spasitelja. Za Kenetovog života jedino se Kajt usuđivao da otvoreno kritikuje šefa policije i optuži ga za bar neka od njegovih nedela. Te večeri je Kajt grgutao kako će grad učiniti sve što može da povuče ovlašćenja koja je Kenet svojevremeno izdejstvovao za sebe kao šefa policije i tako postao najmoćniji čovek u gradu. Zato, paradoksalno,

---

njegov naslednik, dobri demokrata i šef policije Dankan, neće imati ovlašćenja da sprovede reforme koje je s pravom želeo. Dalje je Kajt zaključio da će se budući izbori za gradonačelnika svesti na „...Turtela, aktuelnog i otud najdebljeg gradonačelnika u zemlji – protiv nikog. Apsolutno nikog. Ko bi, uostalom, mogao da priđe toj kornjači Turtelu* s onim njegovim oklopom iritantne žovijalnosti i moralne besprekornosti koji bi zaustavio svaki pokušaj kritike? Pa opet, sve i da neko probije taj Turtelov oklop, sve i da otkrije nešto o njemu, plašim se da se naša kornjača već toliko natovila da bi bilo fizički nemoguće izvući je kroz uska vrata gradonačelnikove kancelarije.“

Na istoku Četvrtog distrikta kap kiše je preletela preko *Obeliska*, kazina i hotela na dvadeset spratova koji se poput šljaštećeg srednjeg prsta uzdizao nad mrkim, čađavim trospratnicama koje su činile ostatak grada. Mnogima je delovalo paradoksalno što su gašenje industrije i porast nezaposlenosti doprineli tome da meštani bacaju novac koji nemaju u dva gradska kazina.

„Grad koji je prestao da daje, i počeo da uzima“, grgutao je Kajt u etar. „Prvo smo pozatvarali fabrike, zatim i prugu – da niko ne pobegne. A onda smo počeli da drogiramo sugrađane prodajući im drogu tamo gde su nekad kupovali vozne karte. Da ih drogirane na miru opljačkamo. Nikad ne bih poverovao da će mi jednog dana nedostajati one krvopije od industrijalaca, ali oni su bar pripadali uglednoj branši. Za razliku od tri preostale profitabilne delatnosti: kocke, droge i politike.“

U Trećem distriktu vetar je šibao iznad policijske stanice, kazina *Invernes* i ulica sa koje je kiša rasterala gotovo sve, osim ponekog ko je tragao za nečim ili pak od nečeg bežao. Iznad železničke stanice u koju vozovi više nisu dolazili, ali su je još pohodili duhovi, kao i jedna nova vrsta putnika. Pohodili su je duhovi onih koji su svojevremeno izgradili taj grad s verom

---

* Engl.: *turtle* – kornjača. (Prim. prev.)

u sebe, u rad, u svog boga, u tehnologiju i naredna pokolenja; pohodili su je putnici koji su sada karte kupovali na uvek otvorenom tržištu narkotika, karte koje su im nudile raj i jemčile pakao. U Drugom distriktu vetar je zviždao kroz dimnjake dveju najvećih ali sada zatvorenih fabrika *Grejven* i *Esteks*. Obe su proizvodile naročite legure metala, ali od čega su se te legure sastojale nisu znali da odgovore čak ni oni koji su do zatvaranja stajali kraj njihovih peći – znali su samo da su Korejci počeli da prave iste takve legure, ali jeftinije. Možda je usled klimatskih uslova propadanje grada već bilo tako vidljivo, a možda je posredi bilo samo umišljanje, možda su usled neminovnosti bankrota i propasti neme, ugašene fabrike izgledale kao – što bi Kajt rekao – „poharani kapitalistički hramovi u gradu otpadnika i nevernika“.

Kiša je šibala ka jugoistoku, preko ulica sa porazbijanim fenjerima gde su se šakali sklonili od večnog nebeskog mokrenja duž zidova zgrada i vrebali plen koji je hitao ka svetlosti i sigurnosti. U nedavnom intervjuu Kajt je upitao direktora policije Dankana zašto su izgledi da te neko opljačka u njihovom gradu šest puta veći nego u Kapitolu, a Dankan mu je zahvalio na tako lakom pitanju: tako je bilo zato što je u njihovom gradu bilo šest puta više nezaposlenih nego u prestonici, a narkomana deset puta više.

U luci su stajali kontejneri išarani grafitima i ofucane barže čiji su se kapetani sastajali s korumpiranim predstavnicima lučke uprave na pustim mestima i davali im mrke koverta koje su im jemčile brža odobrenja za uplovljavanje i mesta u luci. Te iznose bi špediterska preduzeća zavela pod tekuće troškove, zaklinjući se kako više nikad neće prihvatiti poslove koje imaju veze s tim gradom.

Među tim baržama bio je i *Lenjingrad*, sovjetski brod s kojeg se rđa toliko ljuštila da je na kiši izgledao kao da krvari u luku.

Kap kiše proletela je kroz kupu električne svetlosti iz sijalice na krovu jedne drvene zgrade na sprat u kojoj su se nalazili

---

skladište, lučka kancelarija i zatvoreni boksterski klub, i pogodila bikov rog između drvenog zida i zarđalih barži. Niz rog je kap skliznula na motociklističku kacigu za koju je ovaj bio pričvršćen i produžila niz leđa kožne jakne na kojoj je goticom bilo izvezeno NORVEŠKI JAHAČI, i dalje, preko sedišta crvenog motocikla marke indijan čif i felne na zadnjem točku koji se polako okretao. Kada je točak zbcio kišnu kap na zemlju, ona je prestala da bude kap i sjedinila se sa zagađenom vodom, sa tim gradom, sa vasionom.

Iza tog crvenog motocikla išlo ih je još jedanaest. Prošli su ispod sijalice montirane visoko na zidu jedne od mračnih drvenih zgrada na sprat u luci.

Svetlost te sijalice padala je i kroz prozor kancelarije za zapošljavanje na šaku koja je počivala na oglasu da brod *Glamis* traži pomoćnika u kuhinji. Prsti te šake bili su dugački i vitki, kao u pijaniste, a nokti negovani. Lice je bilo u senci, pa se nisu videle ni prodorne plave oči, ni odlučna brada, ni tanke stisnute usne, ni nos nalik na agresivni kljun, ali je zato i u tami svetleo dijagonalni ožiljak od čela pa do vilične kosti, nalik na zvezdu padalicu.

„Stigli su“, reče viši inspektor Daf ponadavši se da njegovi ljudi iz Odseka za narkotike ne čuju blago podrhtavanje u njegovom glasu. Očekivao je da će Norveški jahači po drogu poslati trojicu-četvoricu, najviše petoricu, a sada je izbrojao dvanaest motocikala u koloni koja je polako izronila iz tame. Na poslednja dva sedela su po dvojica. Četrnaestorica na njegovu devetoricu. A bilo je sasvim osnovano očekivati da će Norveški jahači biti naoružani. Naoružani do zuba. Ipak, višem inspektoru glasne žice nisu podrhtavale zbog tog brojčanog odnosa, već zato što mu se konačno ostvarila najdublja želja. Na čelu konvoja bio je *on*, konačno mu je bio nadohvat ruke.

Niko ga nije video već mesecima, ali postojala je samo jedna osoba s takvom kacigom i s takvim motociklom indijan čif, ako je verovati glasinama, jednim od samo pedeset koje je Njujorška policija u najstrožoj tajnosti proizvela 1955. Odsjaj blesnu u čeliku koji je virio iz povijenih korica pričvršćenih za bok motocikla.

Sveno.

Neki su tvrdili da je mrtav, drugi da je prebego u inostranstvo, da je promenio identitet, ošišao plave pletenice i sad na nekoj terasi u Argentini uživa u starosti i tankim cigarilosima.

Ipak, eto ga sad ovde. Vođa bande i ubica policajaca koji je sa svojim Narednikom negde posle rata osnovao Norveške jahače. Regrutovali su mladiće bez korena, uglavnom iz trulih radničkih udžerica uz reku što smrdi na kanalizaciju, obučili ih, disciplinovali, isprali im mozgove da postanu neustrašiva vojska koja će služiti Svenovom cilju – da pokori grad, da uspostavi monopol na rastućem tržištu droge. Jedno vreme je izgledalo kao da će Svenu to i poći za rukom, Kenet i gradska policija nisu mu stali na put, štaviše, ponudili su mu svu pomoć koja se novcem može kupiti. Svena je svrgnula konkurencija. Hekatina droga iz domaće radinosti, zvana brlja, naprosto je bila bolja, jeftinija i uvek prisutna na tržištu. Međutim, ako je anonimna dojava Dafu bila tačna, ovaj tovar droge trebalo je da reši Norveškim jahačima probleme sa snabdevanjem na duže vreme. Kada je pročitao kratke retke otkucane na pisačoj mašini, a adresirane na njega lično, Daf se ponadao, ali nije dokraja i poverovao. Bio je to naprosto prevelik poklon. Takav poklon – ukoliko se pravilno iskoristi – mogao mu je doneti unapređenje sa mesta načelnika Odseka za narkotike. Šef policije Dankan nije još stigao da rasporedi sve svoje ljude na sve važne položaje u policijskoj stanici. Eto, primera radi, u Odseku za bande fotelju je i dalje zauzimao stari Kenetov pokvarenjak, viši inspektor Kodor, pošto još nisu uspeli da dokažu njegovu

korumpiranost – ali bilo je samo pitanje vremena. A Daf je ipak bio Dankanov čovek. Kad se prvi put nagovestilo da će Dankan biti imenovan za šefa policije, Daf ga je pozvao na kancelariju u Kapitolu i jasno, premda pomalo pompezno, najavio da će podneti ostavku ukoliko gradska uprava ne bude stvarno imenovala Dankana, već nekog od Kenetovih poslušnika. Možda je Dankan i naslutio da se iza te izjave o bezuslovnoj odanosti krije nekakva lična korist – pa šta? Daf je zdušno podržavao Dankanovu viziju časne policije koja prvenstveno služi narodu. Stvarno jeste. Ali želeo je i kancelariju u stanici što bližu nebu, pa ko još to ne želi? Ujedno je želeo i da odrubi glavu onome napolju.

Svenu.

Sveno je bio *i* sredstvo *i* cilj.

Daf pogleda na sat. Vreme je odgovaralo onome iz dojave u minut. Prislonio je vrhove prstiju na koren dlana, napipao bubnjanje pulsa. Više se nije samo nadao, sad je već i poverovao.

„Dafe, ima li ih mnogo?“, prošaputa neko.

„Dovoljno ih je da se proslavimo, Sitone. A jedan je tako krupna zverka da će cela zemlja čuti tresak kada bude pao.“

Daf obrisa maglu s prozora. Desetorica napetih znojavih policajaca u maloj prostoriji. Ljudi kojima takav zadatak nije bio u svakodnevnom opisu radnih mesta. Kao načelnik Odseka, Daf je samostalno odlučio da ne pokaže dojavu ostalima i da za raciju angažuje isključivo svoje podređene. Sa tako dugom tradicijom korupcije i curenja informacija, nije želeo da rizikuje. Bar će tako reći šefu policije Dankanu kada ga ovaj bude za to pitao. Međutim, verovatno niko neće kritikovati njegove postupke kad bude priveo trinaesticu Norveških jahača uz najveću zaplenu droge svih vremena.

Trinaesticu, dabome. Ne i četrnaesticu. Četrnaesti će ostati da leži na bojnopolju, ako se samo bude ukazala prilika za to.

Daf stegnu zube.

„Rekli ste da će ih biti samo četvorica-petorica“, nastavi Siton prišavši prozoru.

„Šta je, Sitone, uhvatila te prpa?“

„Ne, ali bi vas, Dafe, trebalo da uhvati. Imate samo nas devetoricu ovde, a jedino ja imam nekog iskustva u rizičnim akcijama“, rekao je ne podigavši glas. Siton je bio mršav, žilav i ćelav, a Daf nije ni znao koliki mu je bio policijski staž – samo da je bio tu i u Kenetovo vreme. Daf je pokušavao da se otarasi Sitona iako nije imao konkretnih dokaza protiv njega. Naprosto ga je uznemiravalo nešto u njegovoj pojavi.

„Zašto niste obavestili Gardu, Dafe?“

„Što je manje njih uključeno...“

„...to je manje onih s kojima biste delili zasluge. Ako se ne varam, ono tamo je ili nekakav duh, ili glavom i bradom Sveno.“

Siton klimnu ka crvenom motociklu koji je prikočio pred rampom *Lenjingrada*.

„Je l' to neko rekao 'Sveno'?“, upita uzrujan glas iz tame iza njih.

„Da, i još tuce njih“, Siton će glasno ne skidajući pogled s Dafa. „Najmanje.“

„Uh, jebote“, promrmlja neko drugi.

„Zar ne bi trebalo da javimo Magbetu?“, upita neko treći.

„Čujete li ovo?“, upita Siton. „Čak i vaši ljudi bi da prepuste ovo Gardi.“

„Zaveži!“, prosikta Daf. Osvrnuo se uperivši prstom u raspored na zidu. „Ovde piše da *Glamis* isplovlja za Kapitol u petak, tačno u šest ujutru, i traže kuhinjsku posadu. Svi ste se dobrovoljno prijavili za ovaj zadatak, ali imate moj blagoslov da umesto toga potražite posao na brodu. Sigurno bi vam bila bolja i plata i hrana. Ko se prijavljuje?“

Daf začkilji očima ka mraku, ka nepomičnim bezličnim prilikama. Pokušavao je da protumači njihovo ćutanje, zažalivši što ih je izazvao. Šta ako neko stvarno podigne ruku? Daf je obično izbegavao da se dovede u položaj u kojem zavisi od drugih, ali sada su mu bili potrebni svi oni, do jednog. Dafova žena je primetila kako on voli da radi sam zato što ne voli ljude. Možda je to bilo donekle tačno, ali prava istina je bila upravo obrnuta: ljudi nisu voleli njega. Nisu ga svi baš aktivno mrzeli, ali činilo se da nešto kod njega, možda nešto u njegovoj ličnosti, odbija ljude. Sam Daf nije znao šta je to. Izgledom i samopouzdanjem je dokazano privlačio izvesni tip žena, bio je ućtiv, obrazovan i pametniji od većine ljudi koje je poznao.

„Niko? Stvarno? Dobro, onda idemo po planu, uz pokoju manju izmenu. Kad izađemo, Siton će sa još trojicom otići desno da pokrije zadnji deo povorke. Ja vodim trojicu levo. A ti ćeš, Sjuade, potrčati levo, dalje od svetlosti, i lučno prići iza Jahača do rampe tako da nam niko ne pobjegne na brod ili sa njega. Jasno?“

Siton se nakašljao. „Sjuad nam je najmlađi i...“

„...najbrži“, prekide ga Daf. „Nisam tražio primedbe od vas, samo pitam da li vam je *jasno*.“ Pogledao je bezizražajna lica pred sobom. „Protumačiću to kao potvrđan odgovor.“ Ponovo se okrenuo ka prozoru.

Kiša je lila, a niz rampu broda naiđe nizak krivonog tip s kapetanskom kapom. Dogegao se do onog na crvenom motoru. Ovaj nije skinuo kacigu, već je samo podigao vizir. Ni motor nije ugasio. Sedeo je na sedištu i slušao šta mu govori onaj kapetan. Ispod kacige su mu virile plave pletenice koje su sezale sve do amblema Jahača.

Daf duboko udahnu, pa proveri pištolj.

Da stvar bude gora, Magbet ga je zapravo i *zvao* – njemu je takođe stigla dojava u vidu anonimnog telefonskog poziva. Ponudio je Dafu pomoć svoje interventne jedinice. A Daf ga

je odbio, rekao da je ipak posredi samo jedan kamionski tovar i zatražio od Magbeta da ne širi vest o tome.

Na znak onoga s vikinškom kacigom, jedan motocikl se izdvojio iz kolone i prišao, a Daf ugleda naredničke epolette na kožnoj jakni vozača kada je ovaj otvorio aktovku pred kapetanom broda. Kapetan klimnu, pa podiže ruku i sekund kasnije začu se nepodmazana škripa gvožđa i upališe se svetla na kranu koji je zamahnuo ka palubi teretnjaka.

„Bliži se trenutak“, reče Daf. Glas mu je sad bio postojaniji. „Čekamo da padne razmena robe i novca, a onda – juriš.“

Nemo klimanje glavom u polutami. Iako su temeljno pretrgli planove, dotad su, dakle, očekivali najviše petoricu kurira. Da nije neko Svenu dojavio za mogućnost policijske intervencije, pa su se zato jahači pojavili u tolikom broju? Ne, u tom slučaju bi otkazali celu primopredaju.

„Osećate li kako miriše?“, prošaputa Siton pored njega.

„Šta miriše?“

„Miriše njihov strah?“ Siton je žmurio šireći nozdrve.

Daf pogleda u kišnu noć. Da li bi sada prihvatio Magbetovu ponudu i pomoć Garde? Daf pređe prstom preko lica, preko onog dijagonalnog ožiljka. Ne vredi sad lupati glavu oko toga, ovo se mora obaviti, oduvek se moralo obaviti. Sveno je bio tu, a Magbet i njegova Garda su mirno spavali u svojim domovima.

Magbet zevnu ležeći poleduške. Slušao je dobovanje kiše odozgo. Shvativši da se malo ukočio, prevrnuo se na stranu.

Neki sedi čovek razmaknu ceradu i upuza kod njega. Seo je i stao da trupka i psuje.

„Jesi li pokisao, Banko?“, upita Magbet oslonivši se dlانovima o grubi izolacioni karton pod sobom.

„Nema smisla da jedan starac s gihtom živi u ovom gradu u kojem kiša ne prestaje. Trebalo je da se penzionišem i odem na

---

selo. Kupim kućicu u Fajfu ili tako negde, sedim na osunčanom tremu dok oko mene zuje pčele i cvrkuću ptice.“

„Umesto na jednom lučkom krovu usred noći? Šališ se.“

Tiho su se zasmjeli.

Banko upali malu baterijsku lampu. „Evo šta sam hteo da ti pokažem.“

Magbet preuze lampicu od njega i uperi svetlo u nacрте koje mu je Banko pružio.

„Getling. Pravi lepotan u svetu mitraljeza, zar ne?“

„Nemam nikakvih zamerki na njegov izgled, Banko.“

„Pa pokaži ga onda Dankanu. Objasni mu da ga Garda mora dobiti. Smesta.“

Magbet uzdahnu. „Neće hteti.“

„Objasni mu da ćemo biti na gubitničkoj strani dokle god Hekata i Norveški jahači budu imali teže naoružanje od nas. Objasni mu šta jedan getling može. A tek dva!“

„Dankan neće pristati na dodatno naoružavanje, Banko. A mislim da mu treba dati za pravo – otkako je on došao na čelo policije, stvarno je manje okršaja vatrenim oružjem.“

„Ali ovaj grad i dalje gubi stanovnike zbog kriminala.“

„Ovo je tek početak. Dankan ima plan, i želi pravu stvar.“

„Dobro, dobro, stoji da je Dankan dobar čovek.“ Banko zastanja. „Ali je i naivan. Sa ovakvim oružjem lakše bismo prokrčili put i...“

Prekinuo ih je lak dodir po ceradi. „Počeli su istovar, šefe.“ Šuškanje. Bio je to Olafson, novi mladi snajperista u Gardi. Uz njegovog vršnjaka Angasa, bilo ih je samo četvorica, ali je Magbet znao da bi svih dvadeset pet gardista bezuslovno pristalo da se tu smrzavaju s njima.

Ugasivši baterijsku lampu, Magbet je pruži Banku, a one nacрте tutnu u unutrašnji džep crne kožne uniforme Garde. Zatim je razmaknuo ceradu i potrbuške otpuzao do ivice krova.

Banko otpuza za njim.

Dole je, nad palubom *Lenjingrada*, a na svetlosti reflektora, lebdeo nekakav prepotopski maslinastozeleni kamion.

„ZIS-5“, prošaputa Banko.

„Iz rata?“

„Aha. S je od Staljina. Kako ti se čini?“

„Čini mi se da su Jahači doveli više ljudi nego što je Daf očekivao. Svena je očito nešto zabrinulo.“

„Misliš da sumnja na dojavu policiji?“

„U tom slučaju se ne bi ni pojavio. Brine ga Hekata, zna da ovaj ima više očiju i ušiju od nas.“

„Pa šta ćemo onda?“

„Posmatraćemo. Možda Daf uspe da se snađe i sam. U tom slučaju, nećemo se mešati.“

„Zar si dovukao ove sjajne momke usred noći da samo *posmatraju*?“

Magbet se tiho nasmejao. „Sami su se prijavili, a rekao sam da može biti dosadno.“

Banko odmahnu glavom. „Magbete, ti patiš od viška slobodnog vremena. Zašto ne zasnuješ porodicu?“

Magbet zamahnu rukama. Kroz bradu mu sinu osmeh na širokom tamnom licu. „Pa valjda ste mi ti i ovi momci porodica, Banko – kud ćeš više od toga?“

Iza njih se Olafson i Angas zadovoljno zasmijaše.

„Kad li će ovaj momak odrasti?“, rezignirano promrmlja Banko otirući vodu s nišana svoje remingtonke 700.

Bonusu je ceo grad bio pod nogama. Staklo pred njim prostiralo se od poda do tavanice, a da nije bilo niskih oblaka, odatle bi video ceo-celcati grad. Podigao je čašu, a jedan momčić u jahaćim pantalonama i belim rukavicama dopunio ju je šampanjcem. Trebalo bi manje da pije, znao je to. Te kapljice su bile skupe, ali nije ih on plaćao. Lekar mu je rekao da muškarac u

---

njegovim godinama mora povesti računa o navikama. Ali piće je bilo izvrsno. I tu nema dalje priče. Izvrsno. Baš kao i ostrige i jastozi. I ta duboka, mekana fotelja. I ti mladići. Nisu mu, doduše, bili dostupni. S druge strane, nije ni tražio. Dočekali su ga na recepciji *Obeliska*, povelili do apartmana na krovu s pogledom na luku s jedne strane i na Radnički trg, železničku stanicu i kazino *Invernes* s druge. Bonusa je primio krupan čovek mlohavih obraza, ljubaznog osmeha, talasaste tamne kose i hladnog pogleda. Čovek zvani Hekata. Ili Nevidljiva Ruka. Nevidljiva, pošto ga je malo ko uopšte video. A ruka, pošto je većina građana u proteklih deset godina ovako ili onako došla u dodir s njegovom delatnošću. Tačnije, s njegovim proizvodom. Sintetička droga koju je sam proizvodio i nazvao brljom, a koja je, po Bonusovoj okvirnoj proceni, Hekati obezbedila mesto među četvoricom najbogatijih u gradu.

Hekata se okrenuo od durbina na stalku pred prozorom. „Loša je vidljivost na ovoj kiši“, rekao je nameštajući hozentregere na svojim jahaćim pantalonama. Iz džepa sakoa od tvida prebačenog preko stolice izvadio je lulu. Bonus pomisli kako bi se obukao drugačije da je znao da će izgledati kao engleska lovačka družina, a ne u to dosadno, obično odelo.

„Ali kran se pokrenuo, što znači da istovaruje. Da li si zadovoljan posluženjem, Bonuse?“

„Posluženje je izvrsno“, reče Bonus srknuvši šampanjac. „Ali moram priznati da nisam siguran šta slavite. I zašto sam i ja pozvan.“

Hekata se nasmeja, pa uperi štapom ka prozoru. „Draga moja ribice iz mulja, slavimo ovaj pogled. Kao stvorenje s morskog dna, obično gledaš samo u utrobu zemlje.“

Bonus se osmehnuo. Nije mu padalo na pamet da se pobuni zbog Hekatinog oslovljavanja – taj rmpalija imao je dovoljnu moć da učini nešto dobro za njega. Kao i nešto što nije toliko dobro.

„Svet je lepši odavde“, nastavi Hekata. „Nije istinitiji, ali je lepši. A slavimo, naravno, ono tamo.“ On uperi štapom ka luci.

„A šta je to?“

„Najveći tovar koji je odjednom prokrijumčaren u grad, dragi moj Bonuse. Četiri i po tone čistog amfetamina. Sveno je uložio svu imovinu svog kluba, a i još ponešto pride. Dole je čovek koji je stavio sve žetone na sto.“

„A zašto bi to uradio?“

„Iz očajanja, naravno. Vidi i on da njihova osrednja turska roba nema prođu spram moje domaće. A ovoliki tovar iz Sovjetskog Saveza doneo bi mu popust na količinu zbog kojeg bi mogli da mi pariraju i u ceni kao i u kvalitetu.“ Hekata zari štap u debeli tepih koji je pokrivaio čitav pod, od zida do zida. „Dobro je Sveno to smislio, a ako mu i uspe, bilo bi to dovoljno da poremeti odnos moći u ovom gradu. Nazdravimo onda dostojnom protivniku.“

Podigao je čašu, pa i Bonus poslušno podiže svoju. Međutim, čim ju je prineo usnama, Hekata zastade usred pokreta, izvi obrvu posmatrajući čašu, pa uperi prstom u nešto i pruži čašu mladiću, koji žurno stade da briše staklo rukavicom.

„Na Svenovu žalost“, nastavi Hekata, „nije lako poručiti toliko robe od novog dobavljača a da to ne saznaju i drugi u branši. I, nažalost, biće da je neko od tih 'drugih' podneo policiji anonimnu ali verodostojnu dojavu o vremenu i mestu.“

„Na primer, vi?“

Hekata se lukavo osmehnuo, prihvatio čašu, okrenuo Bonusu svoju krupnu zadnjicu i nagnuo se da pogleda kroz durbin. „Upravo spuštaju kamion na zemlju.“

Bonus ustade i priđe prozoru. „Recite mi, zašto ne biste i lično udarili na Svena umesto što samo posmatrate? Onda biste se rešili jedinog konkurenta, a uz to nabavili i četiri i po tone kvalitetnog amfetamina koji bi se mogao rasturiti na ulici za ko zna koliko miliona.“

Hekata srknu šampanjac ne skidajući oko s durbina. „Krug“, reče. „Kažu: najbolji šampanjac. Zato ne pijem nijedan drugi. Ali ko zna? Da mi posluže neki drugi, možda bi mi se svideo, pa bih promenio marku.“

„Ne želite da tržište okusi nešto što nije brlja?“

„Ja se kunem u kapitalizam i slobodnu konkurenciju, to je moja veroispovest. Međutim, svako ima pravo da sledi svoju prirodu i bori se za monopol i svetsku dominaciju. A društvo ima dužnost da se bori protiv nas. Svako igra svoju ulogu, Bonuse.“

„Amin.“

„Pst! Primopredaja.“ Hekata protrlja dlan o dlan. „Predstava počinje.“

Daf je stajao na vratima s rukom na kvaci. Osluškiavao je svoje disanje pokušavajući da pogleda ljude u oči. Ovi su stajali u vrsti na uzanom stepeništu iza njega, svaki zauzet svojim poslom: otkočivanjem pištolja, poslednjim savetovanjem onog pored sebe, poslednjom molitvom.

„Preuzeli su kofer!“, doviknu Siton sa sprata.

„Idemo!“, povika Daf, pa gurnu vrata i priljubi se uza zid.

Ljudi se proguraše pored njega u tamu. Daf pođe za njima. Osetio je kapi kiše na glavi, spazio prilike u pokretu, spazio da na dva motocikla ne sedi niko. Prineo je megafon usnama.

„Policija! Ne mrdajte, ruke uvis! Ponavljam, policija, ostanite gde...“

Prvi pucanj razbio je staklo na vratima iza njega, drugi ga je okrznuo po pantalonama. Zatim se začuo zvuk nalik na onaj kad Dafova deca subotom uveče kokaju kokice. Automatska puška. Sranje.

„Otvori vatru!“, dreknu Daf, pa bacivši megafon, pade na zemlju potrbuške nišaneći preda se. Shvatio je da je pao u baru.

„Nemojte“, šapnu neko pored njega. Daf pogleda naviše. Bio je to Siton. Stajao je pored njega, sačmaricu je opustio uz bok. Da li je on to sabotirao akciju, da nije...?

„Uhvatili su Sivarta“, prošaputa Siton.

Daf trepnu da istera mulj iz očiju, pa pogleda preko nišana. Spazio je na nišanu jednog Jahača. Ovaj je sedeo mirno na svom motoru, puške uperene pravo u njih, ali nije pucao. Šta se događa, jebote?

„Ako niko ne mrdne ni prstićem, sve će proći u najboljem redu.“

Taj duboki glas začuo se iz tame izvan kruga svetlosti. Nije mu trebao megafon.

Daf prvo spazi da na indijan čifu ne sedi niko. A onda je ugledao i dve siluete, gotovo stopljene u tami. Višoj su iz kacige štrčali rogovi, a ispred sebe je držala drugu, nižu od sebe za glavu – sa izgledima da bude niža i za dve glave. Odras sevu na sečivu sablje koje je Sveno držao prislonjenu na grlo mladog Sivarta.

Daf htede da ustane.

„Evo kako ćemo“, grmeo je Svenov bas kroz otvor vizira. „Mi odlazimo odavde sa svojom pošiljkom. Dvojica mojih ostaju ovde kako bi se uverili da nećete napraviti neku glupost, na primer, poći za nama. Jasno?“

Daf se skupio četvoronoške da se pridigne.

„Da sam na vašem mestu, šefe, ostao bih u toj bari“, prošaputa Siton. „Već ste dovoljno toga zajebali.“

Daf udahnu. Pa izdahnu. Pa ponovo udahnu. Sranje, sranje!

„Dakle?“, upita Banko šetajući dvogledom od jednog do drugog aktera na keju.

„Reklo bi se da će ipak biti posla za naš podmladak“, odvrati Magbet. „Ali ne odmah. Neka prvo Sveno napusti pozornicu sa svojim.“

„Šta? Zar da ih pustimo da se izvuku? Sa sve kamionom?“

„Dragi moj Banko, nisam to rekao. Ali ako nešto preduzmemo sada, dole će nastati krvoproliće. Angase?“

„Da, šefe?“; spremno će momak blistavih plavih očiju, čestitog lica na kojem mu je svako osećanje pisalo krupnim slovima i duge plave kose kakvu mu ne bi dozvolio nijedan drugi nadređeni osim Magbeta. Magbet je znao da su Angas i Olafson prošli obuku i da im sad treba stvarnog iskustva. Naročito je Angas morao da očvrsne. Kada se prijavio za posao, rekao je da je napustio školovanje za sveštenika kada je shvatio da ne veruje u Boga. Sad je smatrao da samo ljudi mogu spasti jedni druge, pa je rešio da postane policajac. To je Magbetu bio dovoljan razlog da ga zaposli, a uz to mu se svidelo i što se momak ne snebiva, što je spreman da prihvati posledice svojih uverenja. Međutim, Angasu je još predstojalo da ovlada svojim osećanjima, kao i da shvati da je Garda ona delatna, praktična ruke zakona, dok se filozofiranje prepušta drugima.

„Izađi straga, sedi u auto i čekaj nas kod tog izlaza.“

„U redu.“ Angas ustade i ode.

„Olafsone?“

„Da?“

Magbet ga pogleda. Uvek poluotvorena usta, šuškanje, napola spuštene kapci, a ocene sa Policijske akademije takve da Magbet nije bio baš oduševljen kada ga je momak preklinjao da ga prekomanduju u Gardu. Imao je želju, pa je Magbet rešio da mu pruži priliku, kao što su je svojevremeno pružili i njemu. Ipak je Magbetu trebao snajperista koji će naslediti onog starog. Pa šta i ako Olafson nije bio sklon teorijskim predmetima – ipak je bio bogomdan strelac.

„Na najnovijoj proveri iz streljaštva oborio si dvadesetogodišnji rekord onoga tamo.“ Magbet klimnu ka Banku. „Čestitam – jebote, nije to mala stvar. Znaš li šta to znači?“

„Ovaj... ne, šefe.“

„Odlično, pošto ne znači ama baš ništa. Tvoj zadatak sada je da gledaš i učiš od višeg inspektora Banka. Danas još nije na tebi da spasavaš svet. Ima dana za to. Jasno?“

Olafsonova otromboljena vilica i donja usna su se micale, ali očigledno nisu uspele da proizvedu odgovor, pa je samo klimnuo. Magbet mu spusti ruku na rame. „Da nisi ipak malo nervozan?“

„Malčice, šefe.“

„To je sasvim prirodno. Pokušaj da se opustiš. I, Olafsone, još nešto.“

„Šta?“

„Ne smeš da promašiš.“

„Šta se dešava?“, upita Bonus.

„Znam i to, a i šta će se desiti“, odvrati Hekata, pa se uspravi i pomeri durbin od keja. „Pa mi ovo više ne treba.“

Seo je u fotelju pored Bonusa. Bonus je primetio da ovaj to često radi – sedne pored tebe umesto preko puta tebe. Kao da ne voli da gledaš pravo u njega.

„Jesu li uhapsili Svena s amfetaminom?“

„Naprotiv. Sveno je oteo jednog Dafovog policajca.“

„Šta? Zar vas to ne brine?“

„Bonuse, ja se nikad ne kladim na samo jednog konja. Više me brinu posledice na širem planu. Šta misliš o šefu policije Dankanu?“

„O njegovom obećanju da će vas uhapsiti?“

„To me i ne brine toliko, ali je sklonio mnoge moje nekadašnje saradnike iz policije, a takve stvari stvaraju probleme na tržištu. Hajde, ti se razumeš u ljude. Video si ga, čuo – da li je stvarno do te mere nepotkupljiv kao što kažu da jeste?“

Bonus slegnu ramenima. „Svako ima svoju cenu.“

„Tu si sasvim u pravu, ali nije ta cena uvek u novcu. Nisu svi tako jednostavni kao ti.“

Bonus nije reagovao na tu uvredu pošto ga nije uvredila. „Znaćete kako da podmitite Dankana kad budete znali šta on želi.“

„Dankan želi da služi stadu“, primeti Hekata. „Da pridobije ljubav ovog grada. Kip koji nije lično poručio.“

„To je problematično. Lakše je potkupiti pohlepne štetočine poput nas nego stubove društva kao što je Dankan.“

„U pravu si što se tiče potkupljivanja“, na to će Hekata. „Ali grešiš u pogledu stubova društva i štetočina.“

„Stvarno?“

„Kapitalizam se, dragi moj Bonuse, zasniva na tome što težnja pojedinca ka ličnom bogaćenju ujedno obogaćuje i stado. Čista mehanika, to se dešava i bez našeg razmišljanja. Stubovi društva smo ti i ja, a ne zabludeli idealisti poput Dankana.“

„Stvarno tako mislite?“

„Tako je mislio filozof Adam Hend.“

„Da proizvodnja i distribucija opojnih sredstava služe društvu?“

„Da svako ko podmiri neku potražnju doprinosi izgradnji društva. Ljudi poput Dankana, koji nastoje da uredi i ograniče tržište, na duge staze štete svima nama. Kako onda neutralizovati Dankana za najveću dobrobit ovoga grada? Šta mu je slaba tačka? Šta možemo iskoristiti? Seks, drogu, neke porodične tajne?“

„Hvala vam, Hekata, na ukazanom poverenju, ali stvarno ne znam.“

„To je stvarno šteta“, reče Hekata i lupi štapom o meki tepih posmatrajući momka kako se muči da otvori novu bocu šampanjca. „Pošto mi se sve više čini da Dankan ima samo jednu slabu tačku.“

„A to je?“

„Životni vek.“

Bonus se trgnu u fotelji. „Stvarno se nadam da me niste pozvali da mi tražite...“

„Nipošto, draga moja ribice s dna mora, slobodno ostani zakopan u mulju.“

Bonus odahnu posmatrajući onog momčića kako skida metalnu mrežu sa pampura.

„Ali“, nastavi Hekata, „ti nisi opterećen obzirima i odanošću, a imaš uticaj nad ljudima koji su mi potrebni da promenim odnos moći. Nadam se da ću moći da računam na tebe kad to bude potrebno. Da ćeš ti biti moja nevidljiva ruka.“

Začu se prasak.

„Eto, bravo!“ nasmeja se Bonus spustivši ruku na krsta momčiću koji se mučio da prelije razuzdano penušavo vino u čaše.

Daf je ležao nepomično na asfaltu. Pored njega su, jednako nepomični, stajali njegovi ljudi i gledali članove Norveških jahača koji su se spremali da napuste lice mesta. Sjuad i Sveno su još bili u mraku, izvan kruga svetlosti, ali je Daf video kako se telo njegovog mladog policajca trese od panike, kao i Svenovu sablju pod njegovom bradom. Daf je zamišljao kako i najmanji pokret i pritisak mogu rasparati kožu, preseći žilu kucavicu i momak bi iskrvario nasmrt za nekoliko sekundi. I samog ga je obuzimala panika kad pomisli na posledice. Ne samo na posledice toga što bi uprljao ruke i reputaciju krvlju svog podređenog već i na posledice toga što je na svoju ruku pokrenuo akciju koja je otišla dođavola baš kad Dankan treba da imenuje novog načelnika Odseka za organizovani kriminal.

Sveno klimnu jednom svom Jahaču, a ovaj side s motora i priđe s leđa Sjuadu. Uperio mu je pištolj u potiljak. Sveno tad spusti vizir, iskorači na svetlost i reče nešto onome s naredničkim epoletama na kožnoj jakni. Potom je zajahao motor, salutirao

---

prislanjanjem dva prsta uz kacigu i odjezdio niz kej. Daf se jedva obuzdao da ne pripuca za njim. Narednik izdade nekoliko naredjenja, a sekund kasnije i njegov motor zareža u noći.

Pošto su i drugi pošli za Svenom i Narednikom, na keju ostadoše samo dva prazna motocikla.

Daf reče sebi da mora odoleti panici. Razmisli. Diši. Razmisli. Na keju su ostala četiri Jahača. Jedan se krio u tami iza Sjuada. Drugi je stajao na svetlosti, ali ih je onom automatskom puškom u rukama, kalašnjikovom, držao u pat-poziciji. Još dvojica, verovatno oni koji su u dolasku sedeli iza vozača, sada su ulazili u kamion. Daf začu otegnuto uporno štektanje kada su okrenuli ključ u motoru. Ponadao se da matoro gvozdeno čudovište neće upaliti. Začuvši ipak da je ono štektanje preko režanja prerاسlo u glasnu riku, Daf opsova. Kamion se pokrenuo.

„Daćemo im deset minuta“, viknu onaj s kalašnjikovom. „Mislite na nešto lepo za to vreme.“

Daf je posmatrao kako se zadnji farovi kamiona polako udaljavaju u tami. Na nešto lepo? Ne samo što mu je bežalo pola tone droge sa sve najvećom posleratnom racijom već im nije vredelo ništa što su oni *znali* da su videli Svena i njegove ljude. Sve što bi mogli reći pred sudijom i porotom bilo bi kako su videli četrnaesticu pod prokletim kacigama. Da misli na nešto *lepo*? Daf zažmuri.

Sveno.

A bio mu je tu, nadohvat ruke. Sranje, sranje!

Daf je osluškiavao. Nadao se da će čuti nešto, bilo šta, ali čuo se samo nemušti šapat kiše.

„Banko drži ovog s taocem na nišanu“, reče Magbet. „Da li si ti, Olafsonе, nanišanio ovog drugog?“

„Jesam, šefe.“

„Morate, dakle, pripucati istovremeno. Odbrojavam do tri. Banko?“

„Trebam mi bolje osvetljenje na meti“, odvrati Banko. „Ili mlađe oči. Ovako mogu da pogodim i našeg momka.“

„Moja meta je dobro osvetljena“, prošaputa Olafson. „Da se menjamo?“

„Ako promašimo i strada naš momak, ipak nam je draže da taj koji je promašio bude Banko. Banko, šta misliš – koliko može da razvije onaj Staljinov kamion?“

„Šta znam, možda šezdeset na sat?“

„Odlično, ali nam svejedno ponestaje vremena ako hoćemo da pobijemo sve muve u ovom udarcu. Moraćemo malo da improvizujemo.“

„Zar ćeš uposliti svoje bodeže?“

„S ove razdaljine? Hvala ti na ukazanom poverenju. Ne, starče, uskoro ćeš videti. Pod tim stvarno mislim – *videti*.“

Banko odvrati pogled od nišana i opazi da je Magbet ustao i dohvatio šipku svetiljke koja je stajala na krovu. Na snažnom vratu iskočile su mu žile, a Banko nije bio siguran da li se kezi od muke ili od radosti. Šipka je bila tako pričvršćena da osam od dvanaest meseci u godini trpi zloćudni severozapadni vetar, ali je Banko i ranije viđao Magbeta kako podiže automobile iz snežnih smetova.

„Tri“, prostenja Magbet.

Iz gvozdениh okova poispadaše prvi šrafovi.

„Dva.“

Šipka se oslobodila, a kabl se uz trzaj otkacio od zida pod njima.

„Jedan.“

Magbet uperi svetiljku ka keju.

„Sad!“

Začulo se nešto nalik na dva zamaha bičem. Daf otvori oči. Ugledao je onog s kalašnjikovom kako pada ne shvativši šta ga je snašlo i udara nosom kacige o zemlju.

Mesto na kojem je stajao mladi Sjuad sada je bilo osvetljeno, pa je Daf video i njega i motociklistu iza njega. Ovaj više nije držao pištolj uz Sjuadov potiljak, već mu je spustio bradu na rame. Na toj novoj svetlosti Daf mu je video i rupu na kacigi. A onda je, poput meduze, motociklista skliznuo Sjuadu niz leđa i ostao da leži na zemlji.

Daf se osvrnuo.

„Ovamo, Dafe!“

Daf zakloni oči šakom. Odozgo je, odnekud iza te jarke svetlosti, odjekivao gromoglasan smeh. Na kej pade senka nekog džinovskog čoveka.

No Daf ga je prepoznao već po smehu.

Bio je to Magbet. Naravno.

Drugo poglavlje

Nad Fajfom je leteo jedan galeb, kroz tišinu i mesečinu pod vedrim noćnim nebom. Ispod je zaliv svetlucao kao srebro. Na zapadnoj obali se ka nebu – poput ogromnog bedema – uzdizala crna strma planina. Gotovo na samom vrhu te planine jednom davno je neki monaški red postavio hrišćanski krst, ali pošto je taj krst stajao na kosini prema Fajfu, iz grada se video skraćeno, kao da je naopačke. Iz planine je – poput pokretnog mosta na ulazu u utvrđenje – izranjao veliki gvozdeni most, dugačak trista šezdeset metara, a na jednom mestu visok čak devedeset. Kenetov most ili, kako su ga ljudi mahom zvali, Novi most. U poređenju s njim, Stari most je bio skromniji ali i lepši. Međutim, on je bio nešto dalje niz zaliv, pa je put preko njega bio donekle zaobilazan. Nasred Novog mosta uzdizao se neprivlačan komad mermera u obliku muške figure koja je trebalo da predstavlja pokojnog šefa policije Keneta. Isklesan po Kenetovom ličnom nalogu, kip je stajao na centimetar unutar granice grada pošto nijedan drugi okrug nije želeo da odvoji ni pedalj besplatnog prostora za tog nitkova.

Iako je vajar uslišio Kenetovu želju da ovaj bude predstavljen osmatrački podignute glave, ne bi li se time naglasila njegova vizionarska priroda, ni to nije uspelo da prikrije neobično velik podvaljak pokojnog šefa policije.

Galeb zamahnu krilima da se malo uzdigne. Nadao se boljem ulovu na obali s druge strane planine, iako je do tamo morao da proleti kroz ružu vetrova, iz loših vremenskih prilika u dobre. Ljudi koji naume istim tim putem morali su da prođu dugačkim teskobnim tunelom kroz liticu. Činilo se da okolni okruzi cene postojanje tog planinskog bedema, pošto su njihovi žitelji tunel kroz njega nazivali debelim crevom sa analnim otvorom na obe strane. I zaista, čim je preleteo vrh litice, galebu se učinilo da je iz sveta tihog sklada uleteo u ledenu prljavu kišu koja je padala na smrdljivi grad pod njim. Ne bi li valjda iskazao svoj prezir, galeb se tu israo pre nego što se uhvatio ukoštac s jakim vetrovima.

Galebov izmet pao je na strehu ispod koje se na klupi zgrčen tresao neki mršav momčić. Iako je tabla pored strehe nagoveštavala da je tu autobusko stajalište, momak i nije bio sasvim siguran. Proteklih godina ukinute su razne autobuske linije – zbog osipanja stanovništva, kako je rekao onaj glupi gradonačelnik. A momak je sad žurio na železničku stanicu, morao je da nabavi brlju, spid koji je prethodno uzeo od onih motociklista bio je potpuno sranje, više je tu bilo šećera i brašna nego amfetamina.

Mokri nauljeni asfalt svetlucao je pod uličnim svetiljkama koje se još nisu pogasile, a kišnica se skupljala u bare po rupama na putu koji je vodio iz grada. Dotad je bilo tiho, nijednog auta na vidiku, samo pljuštanje kiše. Međutim, momak sad začu neki zvuk nalik na tiho brundanje. Podigao je glavu i sklonio povež koji mu je u snu skliznuo sa prazne očne duplje na ono zdravo oko. Možda uspe da stopira do centra?

Ne, zvuk je dolazio iz pogrešnog smera.

Momak se ponovo šćućurio.

Brundanje je preraslo u riku. Momka je mrzelo da se pomeri, a uostalom, već je bio pokisao do gole kože, pa je samo zaklonio glavu rukama. Kamion naiđe i zapljusnu stajalište blatnjavom vodom.

Momak je ostao da leži i razmišlja o životu sve dok nije shvatio da mu je bolje da to ne radi.

Još jedan auto. Šta je ovo?

Momak se pridigao da pogleda. Ne, i ovaj ide iz pravca grada. A i on jurca. Momak pogleda farove koji su se približavali. Misao ga obuže sama od sebe – ako samo iskorači, rešiće sve svoje probleme.

Automobil je projurio zaobišavši sve bare. Crni ford tranzit. Pandurski auto, njih trojica unutra. Njih svejedno ne bi stopirao.

„Eno ga napred, Angase“, reče Banko. „Dodaj gas!“

„Otkud znate da su to oni?“, upita Olafson naginjući se između prednjih sedišta Gardinog tranzita.

„Po dimu“, reče Banko. „Sačuvaj bože, ne čudi me što Sovjetski Savez kuburi s naftom. Namesti se pravo iza njih, da te vide u retrovizoru.“

Angas nije usporio sve dok nisu zašli u crni oblak izduvnih gasova. Banko tad otvori prozor i osloni cev puške na levi retrovizor. Nakašljao se. „Sad ih zaobiđi.“

Angas se prestrojio dodajući gas. Ford tranzit se izravnao s kamionom koji je štektao i brektao.

Kroz prozor kamiona izlete oblačić dima, a ogledalo ispod Bankove puške tiho se rasu u paramparčad.

„O, da – videli su nas“, reče Banko. „Vrati se iza njih.“

Kiša naglo prestade i obavi ih još gušća tama. Ušli su u tunel. Činilo se da su asfalt i crni grubo otesani zidovi litice progutali

---

svetlost njihovih farova. Videla su se jedino zadnja svetla na kamionu.

„Šta ćemo sad?“, upita Angas. „Izaći ćemo na most, a ako pređu sredinu...“

„Znam“, odvrati Banko podižući pušku. Kod kipa je prestajao grad, prestajala njihova jurisdikcija, prestajala potera. Teoretski su, naravno, mogli i da nastave, i ranije se dešavalo da pokoji redak revnostan momak iz Odseka za narkotike uhapsi krijumčare na pogrešnoj strani granice između gradova i tako izbací potencijalno sočan slučaj iz sudnice, a sam sedne na optuženičku klupu zbog grubog kršenja pravila službe. Bankova remingtonka trznu.

„Pogodak“, rekao je.

Pred njima je kamion počeo da ševrda po tunelu, a jedna zadnja guma mu se smradno pušila.

„Sad ćeš da vidiš šta je stvarno težak volan“, reče Banko repetirajući pušku. Nanišanio je i drugi zadnji točak. „Drži odstojanje, Angase, ukoliko se zakucaju u zid.“

„Banko...“, poče glas sa zadnjeg sedišta.

„Olafsone?“ Banko je stiskao obarač.

„Vozilo iz suprotnog smera.“

„Čuvaj.“

Banko podiže obraz s kundaka, a Angas utom prikoči.

Pred njima je kamion ševrdao levo-desno povremeno zaklanjajući svetlost farova putničkog auta koji im je išao u susret. Banko začu trubljenje, očajničko trubljenje putničkog vozila pred kamionom koje zna da je prekasno da išta preduzme.

„Gospode...“, zašuška Olafson šapatom.

Trubljenje je bilo sve glasnije i sve učestalije.

A zatim blesak svetlosti.

Banko nehotice pogleda kroz prozor.

U magnovenju je spazio zadnje sedišta auta, obraz usnulog deteta prislonjen uz staklo.

Prošli su, a sve tiše trubljenje zvučalo je kao razočarano stenanje pijane publike.

„Brže“, reče Banko. „Uskoro će most.“

Angas dodade gas. Ponovo su zašli u oblak dima.

„Tako.“ Banko je nišanio. „Taaako...“

Utom se cerada na kamionu razmakla i farovi tranzita obasjaše tovar naređanih plastičnih kesa s nečim belim unutra. Zadnji prozor na kabini bio je razbijen, a preko gomile kesa od po kilogram ka njima je zjapio otvor na cevi puške.

„Angase...“

Začuo se kratak prasak. Banko nakratko ugleda plamen iz cevi, a onda njihova šoferšajbna pobele, i zatim se uruši.

„Angase!“

Shvativši šta mu je činiti, Angas okrenu volan udesno. Pa ulevo. Gume su vrištale, a meci pljuštali dok je cev one puške bljuvala vatru pokušavajući da isprati njihove manevre.

„Prokletstvo!“, dreknu Banko pripucavši u drugu gumu kamiona. Metak je samo okrznuo šasiju varničeći.

Ponovo je počela kiša. Izbili su na most.

„Smakni ga iz dvocevke, Olafson“, grmeo je Banko. „Smesta!“

Kiša ih je zasipala kroz otvor šoferšajbne. Banko se izmače kada je Olafson naslonio dve cevi sačmarice o naslon njegovog sedišta. Cev mu je provirila u ravni ramena, ali je naprasno nestala kada se začuo zvuk nalik na udarac čekića o meso. Banko se osvrnuo i ugledao Olafsona kako tone na zadnjem sedištu zureći preda se, sa rupom na jakni u visini grudi. Sivi tapacirung se razleteo kada je naredni metak prošao kroz Bankovo sedište i zario se u zadnje sedište pored Olafsona. Onaj iz kamiona gađao je pravo u kabinu. Banko istrgnu dvocevku iz Olafsonovih ruku, pa je jednim potezom prebaci napred i opali kroz šoferšajbnu. Tovar kamiona se zabeleo od eksplozije praška. Odloživši dvocevku, Banko uze pušku. Kroz gust beli oblak, onaj iz kamiona više ništa neće videti, ali se u tami pred njima

---

već uzdizao bogato osvetljeni mermerni Kenet, poput nekakvog nepozvanog priviđenja. Banko je nanišanio zadnji točak i opalio.

Pogodak.

Pred njima se kamion zaljuljao i poskočio na trotoar kada su prednji i zadnji točak naleteli na ivičnjak, a zatim se bokom nagnuo i udario o čeličnu ogradu. Vrištanje metala o metal zaglušilo je zvuke motora. Ipak, vozač kamiona je nekim čudom uspeo da vrati teško vozilo na kolovoz.

„Ne preko granice, jebote!“, vrisnu Banko.

Sa točka kamiona odralo se i poslednje parče gume, pa u noći sevnuše varnice. Kamion se ponovo zaljuljao, vozač je očajnički pokušao da ga ispravi u drugu stranu, ali ovog puta nije imao šanse. Kamion se izokrenuo, isprečio na putu i nastavio da klizi po asfaltu. Bio je već praktično na okružnoj granici kada je ponovo uhvatio asfalt pod točkovima i poleteo s puta. Dvanaest tona sovjetskog inženjerskog umeća pogodilo je šefa policije Keneta ispod pojasa i gurnulo pred sobom kip i deset metara čelične ograde preko ivice mosta. Angas je dotad zaustavio auto, pa je Banko u novonastaloj tišini posmatrao šefa policije Keneta kako se polako, na mesečini, vrti oko vlastitog podvaljka. Za njim je naglavačke padao kamion ostavljajući za sobom rep od belog praška, poput džinovske amfetaminske zvezde padalice.

„Gospode...“, prošaputa policajac.

Činilo se da je prošla čitava večnost pre nego što su pali u vodu nakratko je bojeći u belo. Pljusak je stigao do Banka s malim zakašnjenjem.

A onda opet tišina.

Šon je trupkao ispred kluba gledajući kroz kapiju. Počešao se po velikoj tetovaži na čelu, natpisu *Jahač do smrti*. Nije bio tako nervozan još od porodilišta. Nije li tipično da Kolin i on izvuku kraću slamčicu i ostanu da stražare na kapiji baš večeras, kad je

najuzbudljivije? Niti će učestvovati u primopredaji droge, niti će prisustvovati kasnijem slavlju.

„Ženska će nazvati malog po meni“, poče Šon, tek da nešto kaže.

„Čestitam“, ravnodušno promrmlja Kolin povukavši se za velik brk kao u morža. Kiša mu se slivala niz ćelu.

„Hvala“, odvrati Šon. Zapravo, nekad nije želeo ništa od toga, ni tetovažu koja te žigoše do kraja života, a ni klinca koji će po svoj prilici nositi istu takvu. Sloboda. Valjda su motocikli i smišljeni zbog toga? Međutim klub, a i Beti, promenili su Šonovo shvatanje slobode. Tek kad pripadaš, tek kad upoznaš šta je sloga, tek tada si stvarno slobodan.

„Eno ih“, reče Šon. „Izgleda da su dobro prošli, a?“

„Fale dva motora.“ Kolin pljunu cigaretu i otvori visoku kapiju s bodljikavom žicom na vrhu.

Pred njima zastade prvi motocikl u koloni. Duboki bas zabruna pod kacigom s rogovima. „Presrela nas murija, pa će nam se blizanci pridružiti kasnije.“

„Važi, šefe“, reče Kolin.

Jedan po jedan, motori uđoše na kapiju. Jedan momak im pokaza podignut palac. Dobro je, nabavili su drogu, spasli su klub. Šon odahnu. Motori prođoše preko čistine ispred prizemne kuće nalik na kasarnu sa amblemom Norveških jahača na zidu i nestadoše u velikoj garaži. U kasarni je sve bilo postavljeno, Sveno je odlučio da se uspeh propisno zalije, i posle nekoliko minuta Šon začu da su odvrnuli muziku, kao i prve pobedničke pokliče.

„Pa, sad smo bogati“, ushićeno će Šon. „Znaš li gde će sa drogom?“

Kolin očuta i samo prevrnu očima.

Verovatno nije znao. Niko nije znao. Osim Svena i, naravno, vozača kamiona. Najbolje je bilo tako.

„Evo blizanaca“, reče Šon ponovo otvarajući kapiju.